

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **M. M.**, zast. Mgr. Miroslavem Neradem, advokátem se sídlem Slezská 3, Praha 2, proti žalovanému: **Pozemkový úřad Praha - východ**, se sídlem Za Poříčskou bránou 256/6, Praha 8, proti rozhodnutí Okresního úřadu Praha - východ, okresního pozemkového úřadu ze dne 27. 9. 2001, č. j. 050/90229/01-08401R2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 6. 6. 2012, č. j. 46 A 12/2012 - 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

Včasnou kasační stížností napadá žalobce (dále jen „stěžovatel“) v záhlaví označené usnesení Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým byla odmítnuta žaloba stěžovatele, jíž se domáhal vyslovení nicotnosti rozhodnutí Okresního úřadu Praha - východ, pozemkového úřadu (dále jen „pozemkový úřad“) ze dne 27. 9. 2001, č. j. 050/90229/01-08401R2. Uvedeným rozhodnutím byly pozemkovým úřadem provedeny pozemkové úpravy dle ustanovení § 9 zákona č. 284/1991 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o pozemkových úpravách“), zahrnující úpravy týkající se majetku stěžovatele.

II. Relevantní skutkové okolnosti

Na základě pravomocného rozhodnutí pozemkového úřadu ze dne 26. 2. 2001, č. j. 050/90173/01-08401R1, jímž byl schválen návrh pozemkových úprav v obci Sluštice, katastrální území Sluštice, zahájil pozemkový úřad řízení o výměně nebo přechodu vlastnických

práv, popřípadě o zřízení nebo zrušení věcného břemene k dotčeným pozemkům. V tomto řízení následně pozemkový úřad vydal dne 27. 9. 2001 rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv, popřípadě o zřízení nebo zrušení věcného břemene k dotčeným pozemkům, č. j. 050/90229/01-08401R2, které nabylo právní moci dne 5. 11. 2001 (dále jen „rozhodnutí o pozemkových úpravách“). Rozhodnutím o pozemkových úpravách bylo mimo jiné rozhodnuto o tom, že stěžovatel společně s P. K. pozbývají vlastnické právo k pozemkům uvedeným v příloze rozhodnutí a nabývají do spoluvlastnictví pozemky p. č. 724, 725, 726, 727, 728, 729 a 730. U těchto pozemků byla dále uvedena poznámka, že byla podána žaloba o neplatnost smlouvy o převodu vlastnictví k 1/2 podílu těchto nemovitostí na P. K. u Okresního soudu Praha – východ.

Stěžovatel podal dne 1. 12. 2010 k Ministerstvu zemědělství, Ústřednímu pozemkovému úřadu (dále jen „Ústřední pozemkový úřad“), podnět ke zrušení rozhodnutí o pozemkových úpravách, v němž tvrdil, že rozhodnutí je nicotné, nepřezkoumatelné a nesrozumitelné, a navrhl jeho zrušení. Ústřední pozemkový úřad na podnět odpověděl přípisem ze dne 20. 12. 2010, č. j. 35949/2010-17500, který byl stěžovateli doručen dne 3. 1. 2011 a kterým stěžovateli sdělil, že lhůty pro zahájení přezkumného řízení nebo pro jeho obnovu již uplynuly a nejsou dány ani důvody pro jejich zahájení. Dále bylo stěžovateli sděleno, že nebyly shledány ani důvody pro vyslovení nicotnosti rozhodnutí o pozemkových úpravách, neboť nenaplnuje znaky dle ustanovení § 77 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „správní řád“). Stěžovatel na tento přípis reagoval podáním ze dne 17. 1. 2011, jímž se nadále domáhal vyslovení nicotnosti. Ústřední pozemkový úřad však odpovědí ze dne 15. 2. 2011, č. j. 28499/2011-MZE-13301, potvrdil své předešlé stanovisko.

III. Řízení před krajským soudem

Proti rozhodnutí o pozemkových úpravách podal stěžovatel žalobu ze dne 15. 3. 2012 dle části třetí, hlavy II, dílu 1, zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), kterou se domáhal vyslovení nicotnosti rozhodnutí pozemkového úřadu. Dle tvrzení stěžovatele byl v katastru nemovitostí na základě zfalšované kupní smlouvy evidován jako spoluvlastník nemovitostí stěžovatele s ideálním podílem 1/2 nemovitostí P. K. Stěžovatel, který se považuje za výhradního vlastníka těchto nemovitostí, podal v srpnu roku 2000 žalobu o určení neplatnosti této kupní smlouvy. V mezidobí zahájil pozemkový úřad řízení o výměně nebo přechodu vlastnických práv, popřípadě o zřízení nebo zrušení věcného břemene k dotčeným pozemkům, na jehož základě došlo k zapsání spoluvlastnictví stěžovatele a P. K. k nově nabytým nemovitostem do katastru nemovitostí. Žalobce uvedl, že rozhodnutí o pozemkových úpravách je nicotné, neboť je v něm uvedena poznámka o soudním sporu ohledně vlastnictví nemovitostí, přičemž dle rozhodnutí samotného mají být spoluvlastníky stěžovatel a P. K. Dle stěžovatele je proto rozhodnutí o pozemkových úpravách vnitřně rozporné a nicotné. Soudy navíc chápou účinky tohoto rozhodnutí jinak než Ústřední pozemkový úřad. Dle názoru stěžovatele se proto jedná o paakt, tj. rozhodnutí, které z hlediska práva neexistuje a je třeba vyslovit jeho neplatnost.

Krajský soud napadeným usnesením žalobu odmítl. Z jeho odůvodnění vyplývá, že žaloba byla podána opožděně, neboť žalobu proti rozhodnutí správního orgánu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Krajský soud věc rozhodl, vědom si předložení řešení podobné otázky rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu. Rozhodnutí o pozemkových úpravách nabylo právní moci dne 5. 11. 2001 a správní žaloba byla podána 19. 3. 2012, tedy zcela evidentně opožděně. Odpověď Ústředního pozemkového úřadu ze dne 20. 12. 2010, č. j. 35949/2010-17500, byla stěžovateli doručena dne 3. 1. 2011, přičemž, jak je výše uvedeno, žaloba byla podána až 19. 3. 2012. Vzhledem k tomu,

pokračování

že otázka počátku běhu této lhůty byla předložena rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu, zvažoval krajský soud i variantu počítání lhůty k podání žaloby od okamžiku doručení rozhodnutí správního orgánu ve věci vyslovení nicotnosti. Dospěl přitom k závěru, že i v takovém případě je třeba žalobu jako opožděnou odmítnout. Krajský soud neshledal s ohledem na výše uvedené důvod pro přerušení řízení a vyčkání na rozhodnutí rozšířeného senátu.

IV. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

Usnesení krajského soudu napadl stěžovatel včas podanou kasační stížností bez výslovného uvedení či označení důvodů kasační stížnosti.

Stěžovatel namítal, že názor krajského soudu na věc není správný, neboť sdělení správního orgánu ze dne 20. 12. 2010, č. j. 35949/2010-17500, není správním rozhodnutím dle § 68 správního řádu, protože neobsahuje výrokovou část, odůvodnění, poučení účastníků, označení rozhodnutí ani jméno a příjmení účastníka řízení. Dle stěžovatele se jedná pouze o vzájemnou korespondenci a ve své podstatě lze spíše dovodit, že žaloba byla podána předčasně, neboť správní orgán ještě o podnětu k vyslovení nicotnosti řádně nerozhodl. Kasační stížnost dále opětovně poukazuje na rozdílnost v chápání rozhodnutí o pozemkových úpravách soudy a správními orgány. Rozhodnutí o pozemkových úpravách je dle kasačních námitek rozporné, neboť obsahuje poznámku o probíhajícím soudním sporu o určení vlastnictví dotčených nemovitostí. P. K. dosáhl vlastnictví 1/2 podílu na dotčených nemovitostech na základě zfalšované kupní smlouvy. V průběhu soudních řízení o určení neplatnosti této smlouvy vydal pozemkový úřad rozhodnutí o pozemkových úpravách, na jehož základě bylo do katastru nemovitostí zapsáno spoluvlastnické právo k předmětným nemovitostem svědčící společně stěžovateli i P. K. ve výši 1/2 podílu každého z nich. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil dalšímu řízení.

Žalovaný svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužil.

V. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Stěžovatel sám důvody, o něž opírá kasační stížnost dle ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nespecifikoval. Je-li však kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, dostupný na www.nssoud.cz, stejně jako veškerá dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu).

Na základě ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud při přezkumu rozhodnutí krajských soudů vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti, ledaže by bylo řízení před soudem zmatečné, bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Nejvyšší správní soud přezkoumal rozsudek krajského soudu z těchto důvodů, přičemž shledal, že řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nebylo zatíženo žádnou výše popsanou vadou.

Stěžovatel namítá, že krajský soud posoudil počátek plynutí lhůty k podání žaloby o vyslovení nicotnosti od doby, kdy bylo stěžovateli doručeno sdělení Ústředního pozemkového úřadu, ve věci podnětu k vyslovení nicotnosti rozhodnutí o pozemkových úpravách. Toto sdělení

dle stěžovatele není možno považovat za rozhodnutí a nelze od něj počítat lhůtu k podání žaloby na vyslovení nicotnosti.

Nejprve je třeba podotknout, že krajský soud neposuzoval uplynutí lhůty k podání žaloby na vyslovení nicotnosti rozhodnutí o pozemkových úpravách pouze ve vztahu k doručení sdělení Ústředního pozemkového úřadu, nýbrž především ve vztahu k právní moci rozhodnutí o pozemkových úpravách. V průběhu řízení před krajským soudem byla rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu již předložena otázka, od kdy je třeba počítat lhůtu k podání žaloby na vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu. V řízení před rozšířeným senátem bylo sporné, zda se lhůta k podání takové žaloby počítá od oznámení sdělení správního orgánu žalobci o tom, že neshledává důvody k zahájení řízení o prohlášení nicotnosti (§ 78 odst. 1 správního řádu), nebo zda lhůta počíná běžet od oznámení napadeného rozhodnutí správního orgánu, jehož nicotnosti se účastník řízení domáhá. Jak vyplývá z odůvodnění napadeného usnesení, zabýval se krajský soud posouzením obou výše nastíněných variant s vědomím, že věc ještě nebyla rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu rozhodnuta. Dospěl přitom k závěru, že přikloní-li se rozšířený senát k jakékoliv z výše nastíněných variant, je zjevné, že žaloba stěžovatele byla podána opožděně.

V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je možné se na základě ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. domáhat také vyslovení jeho nicotnosti. Dle ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. lze žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, tedy i na prohlášení jeho nicotnosti, podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 12. 3. 2013, č. j. 7 As 100/2010 - 65, dospěl k závěru, že *„žalobu, jejímž jediným důvodem je tvrzená nicotnost rozhodnutí však nelze podat kdykoliv. Počátek lhůty pro její podání je určen dnem oznámení rozhodnutí vydaného v odvolacím řízení žalobci, nikoliv dnem, v němž mu byl oznámen úkon správního orgánu ve věci prohlášení nicotnosti podle § 77 a § 78 správního řádu.“* Rozšířený senát tak postavil najisto, že lhůtu pro podání žaloby na prohlášení nicotnosti je třeba počítat od doby oznámení rozhodnutí správního orgánu, jehož nicotnost je namítána. Nepřipouštěl-li v posuzovaném případě zákon o pozemkových úpravách možnost opravného prostředku proti rozhodnutí o pozemkových úpravách, pak je třeba tuto lhůtu počítat od doby oznámení tohoto rozhodnutí.

Stěžovatel podal žalobu na prohlášení nicotnosti ke krajskému soudu dne 19. 3. 2012. Rozhodnutí o pozemkových úpravách ze dne 27. 9. 2001 nabylo právní moci dne 5. 11. 2001, tzn. více než 11 let před tím, než stěžovatel podal ke krajskému soudu žalobu na prohlášení nicotnosti. V souladu se zákonnou úpravou a s výše uvedeným závěrem rozšířeného senátu byla žaloba stěžovatelem podána zjevně opožděně. Ostatně ke stejnému závěru dospěl i krajský soud v napadeném usnesení a s jeho rozhodnutím se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje.

Krajský soud posoudil možnost uplynutí lhůty i ve vztahu k okamžiku doručení sdělení Ústředního pozemkového úřadu, jímž byl stěžovatel vyrozuměn o tom, že v posuzovaném případě nebyly shledány důvody k zahájení řízení o prohlášení nicotnosti rozhodnutí o pozemkových úpravách. Toto sdělení bylo stěžovateli doručeno dne 3. 1. 2011. Pokud by rozšířený senát dospěl k závěru, že lhůta k podání žaloby na vyslovení nicotnosti počíná běžet od okamžiku doručení sdělení správního orgánu o neshledání důvodů k zahájení řízení o prohlášení nicotnosti, byla by žaloba taktéž podána opožděně. Posuzoval-li krajský soud i tuto variantu, učinil tak z důvodu povědomí o předložení sporné otázky o běhu lhůt k podání žaloby na prohlášení nicotnosti rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu. Nelze přitom souhlasit se stěžovatelem, že krajský soud svou argumentaci opřel pouze o uplynutí lhůty ve vztahu

pokračování

k doručení sdělení pozemkového úřadu. Naopak, jak je popsáno výše, krajský soud nejprve posoudil uplynutí lhůty ve vztahu k právní moci rozhodnutí o pozemkových úpravách. Až následně krajský soud dovodil, že lhůta uplynula i v případě počítání lhůty od doby doručení sdělení Ústředního pozemkového úřadu.

Krajský soud tedy dospěl k závěru, že v obou případech lhůta k podání žaloby na vyslovení nicotnosti rozhodnutí o pozemkových úpravách již marně uběhla. Výsledek rozhodnutí rozšířeného senátu tedy v žádném případě nemohl mít vliv na právě posuzovanou věc a krajský soud neměl důvod k přerušení řízení a k posečkání na výsledek rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu. Napadeným usnesením také nemohlo být zasaženo do veřejných subjektivních práv stěžovatele, neboť jeho žaloba byla v obou případech zcela zjevně opožděná. V souladu se zásadou *vigilantibus iura scripta sunt* (každý necht' si střeží svá práva) bylo pouze věcí stěžovatele, aby žalobu podal včas v zákonných lhůtách. Na závěr Nejvyšší správní soud podotýká, že by bylo v rozporu s právní jistotou účastníků řízení o pozemkových úpravách v posuzované věci, aby po více než 11 letech po vydání rozhodnutí o pozemkových úpravách bylo možné zpochybnit existenci tohoto rozhodnutí prostřednictvím žaloby na prohlášení nicotnosti.

Ostatními kasačními námitkami stěžovatele se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat, neboť se týkají věcného přezkumu otázky, zda rozhodnutí o pozemkových úpravách je nicotným správním aktem či nikoli. V právě posuzované věci však Nejvyššímu správnímu soudu přísluší přezkoumat pouze námitky vztahující se k tvrzené nezákonnosti usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby.

VI. Závěr a náklady řízení

Kasační námitky uplatněné stěžovatelem nebyly Nejvyšším správním soudem shledány důvodnými a ani z přezkumu dle § 109 odst. 4 s. ř. s., jenž Nejvyšší správní soud provádí vždy z úřední povinnosti, nevyplnul důvod, pro který by mělo být napadené usnesení krajského soudu zrušeno. Kasační stížnost proto byla v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 s. ř. s., větou poslední, zamítnuta.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Toto právo by náleželo žalovanému, protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. června 2013

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu